

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izkromi ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištev, na katero naj se blagovoljjo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Gospode naročnike, ki jim je naročnina iztekla, nujno prosimo, da nam jo precej dopošljejo, sicer bomo morali dopošiljanje lista ustaviti.

Administracija „Slov. Nár.“

Vojska.

London 1. oktobra. Iz bojišča se poroča: Sneg in dež sta zadnje dni zabranjevala vsako važnejšo operacijo v Bulgariji in na Balkanu. A zdaj se je vreme zboljšalo in obeta dobro ostati. Rusi streljajo zdaj pa zdaj na Plevno z velikanskimi možnarji. Rumuni pa pridno svoje rove proti drugej Gričici-reduti kopljejo in hote četrto paralelo do 90 črevljev od redute potegniti. Dopisnik Daily News graja rusko vojvodstvo, da tako lepo armado brez dela pusti.

Bukarešt 1. oktobra. Pri Plevni se 105.000 mož Rusov in Rumunov koncentrirala. Egipťanci so zapustili Mangalijo, ker so Rusi dobili veliko pomoči, in so se potegnili nazaj v notranjost Dobruče.

Tudi denes nam „kor. bur.“ nij poslal nobenega telegrama, kar je znamenje, da se nij nič večjega novega zgodilo. Rusi svoje moči množé in se pripravljajo na ofenzivo, Turki pa na brambo. Dolgo pa ta tišina ne bode trajala.

Pri Plevni se pričakujejo kmalu zopet večje bitve, nasledek katerih mora biti ali, da se Osman umakne ali pa, da se udá. Ker je tu general Tottleben, hrabri brambovec Sebastopolja v krimskej vojski, prevzel glavno vodstvo, pričakovati je brzih uspehov.

O Mehemet-Aliji se nič več ne čuje. Zginil je za črni Lom nazaj. Vse zmage njegove, katere so Magjari z razsvetljavami in nem-

škutarji z velikim novinarskim graketanjem praznovati, izprhnile so v nič kakor pene.

Iz Bukarešta se poroča: General Tottleben je imenovan namesto generala Zatova, ki je drugam premeščen, za načelnika generalnega štaba pred Plevno pri knezu Karlu. Govorice, zadnje dni raznašane, o zmagi cesarjevičevej nad vojsko Mehemet-Alijevo nijso resnične. Do 29. sept. se na bojišči nij nič večjega zgodilo.

O ostrej disciplini v rumunskej armadi se poroča: Nekov oberstlejtant Mareš se je skril, da ne bi moral šturmati. Zarad tega je bil na smrt obsojen. Knez ga je pomilostil na celoletno prisilno delo.

Magjarska zarota

v Erdelji še vedno in sicer čedalje bolj vzbujajo pozornost vsega novinarstva. Čedalje več posameznosti se izve, in vsak dan se bolj vidi, kako mnogo denarja bi bilo lahko stalo našo državo, koliko sitnosti bi bilo vladi prizadejalo, ko bi se bila magjarska zarota res izvršila in ko bi bili magjarski Szeklerji res po nameri in osnovi iz Erdelja v Rumunijo udarili ter Rusom za hrbtom za nekaj časa železnico razdriili.

In dve stvari sta silno čudne, da se tako dolgo nij nič vedelo na Magjarskem o tem, in pa, da še zmirom nij nihče zaprt, le — Miletič, uže leto in dan, ki nij nič zarotkoval!

Klapka iz Pariza, kjer se klati te dni, poroča „Ellenöru“, da on nij udeležen te zarote, da nij zanjo vedel, in da bi bil sicer odsvetoval, ker Turkom ne bi mogla pomagati, Ogerskej bi pa škodila. Njemu se zdi, da so to naredili neki navdušenci in novinci v političnih stvareh.

Iz Pešte se pa brzojavlja, da je poslanec Ignac Helfy udeležen pri tem kovarstvu. V Erdelji je več baje premožnih ljudij znanih, ki so tudi vpleteni. Denarja je dal največ neki turkoljubni Anglež Bukler-Johnston, drugo pa turška vlada. Cela stvar se plete uže od julija sem.

Videti je, da so si obetali Magjari političnega uspeha od tega revolucionarnega početja. Enkrat začeta, pojde stvar naprej, ravno tako, kakor hercegovinski vstanek na drugej strani, mislili so si. Anglija pa tiho pomaga, tiho ruje na Poljskem, tiho v Turčiji, v Magjariji. To so vedeli in videli oni, ki so „puč“ erdeljski snovali, morda tako, da je Tisza sam mižal z enim očesom, dokler nijso na Dunaj zvedeli za iskro v slami in jo brz pohoditi in zatreti ukazali baš predno se je mislila razpaliti.

Sploh se trdi, da je Mithad-paša, ko je na Dunaji bil, to zaroto osnoval. Hotel je menda najprej Magjare in potem Poljake vzdigniti proti Rusu, tako rekoč, neko evropsko revolucijo narediti za Turčijo. To se vse bere kakor kak roman in vendar je živa istina!

Dunajsk list pravi: „Nij se posrečilo magjarskim Szeklerjem črez mejo Rusom za hrbet udariti, ali faktorji, ki so to hoteli, ostali so še in imajo iste cilje.“ Dobro. V monarhiji pa živi poleg 5 milijonov Magjarov še trideset milijonov družih narodov, mej temi večina Slovanov. Čemu je treba trpeti, da ti Azijske onkraj Litave take stvari počenjajo in državo kompromitirajo?

Neizmerno nesramno je stališče, katerega zavzema tem prikaznim nasproti glasilo nemških ustavovercev, znana turška k— mej novinarji, „N. Fr. Pr.“ Tej se pozna v članku od 2. okt., da je vesela tega „puča“. Magjarski

Listek.

Kaj je biten zapopadek Preširnovih poezij?

Kdor je Preširnovi pesmi še tako površno prebral, je vendar koj lahko opazil, da je ljubezen, ki skoro vse prešinja, da je ljubezen, ki v njih vlada in kraljuje. Pesnik sam to tudi na mnogih mestih prosto izpove, očitno in jasno razodeva. Pa kako bi se tudi mogel pevec misliti brez ljubezni? Kaj bi bil lirik brez ljubavi?

Lirični pesnik lastno notranje življenje, svoje misli in občutke opeva, v umetni jezikovnej obliki izražava sebi in človeškemu rodu na slast ali pa tudi v počuk; to pa ne dela prav za prav sloboden in prostovoljno, ampak prisiljen po nekovem notrnem nagonu, po tajni sili, po višjem poklicu. Zatorej so tudi stari Grki in Latinci o pevcih

menili ter verovali, ka so od bogov obsedeni, prebivališča in posodje božanstev, tedaj nedotekljivi, nežaljivi, sveti. Če pa pevec, ljubljene, posrednik in prorok božji po božjej volji in zapovedi poje, o čem bi pristojnejše pel, ko o ljubezni, kaj bi bolj živo mislil, bolj goreče čutil nego ljubav? Na ljubezni se osniva obstanek človečanstva, ljubezen je pogoj večnemu obnavljanju in omlajanju človeškega rodu; ljubezen sklepa spol s spolom, ljubezen veže roditelje z otroci, otroke z roditelji, veže razne rodovinske ude mej soboj, prešinja, giblje in potresa mogočno ves človeški rod, vesoljni svet! Ljubezen spaja nebo z zemljo in je tista čudovita skrivna moč in sila, ki je celo Boga iz nebes na zemljo potegnila!

S toj divnoj močjo je bil naš pevec od Boga obilo obdarovan, tega mogočnega občutka je bil ves poln; iz njega izvirajo njegove lične pesni, z njim so vse nadahnene. Vse pojedine misli, vsi posamezni občutki, naj

uže bodo žalostni ali veseli, spadajo v obseg in krog vesoljnega kraljestva ljubavi.

Da pa iz teh pesničkih, idealnih višav zopet v djanski svet, v praktično življenje prestopimo, skušali bomo še v navadnih besedah vsakdanjega govora to ljubezen kot zapopadek in sohržaj Preširnovih poezij razjasniti in po bliže označiti. Iz obzira na djansko življenje javlja se ta ljubav v treh konkretnih oblikah in sicer kot ljubezen do ženstva, do naroda, do idealnosti, to je do prave človečnosti. V prvi slavi svojo devico, svojo ljubljeno, proslavlja kot mož ženstvo sploh, preživo čuteč prirodni zakon, mogočno silo spolnih razmer, spolnih vezij, katerim smo vsi podvrženi. — Druga konkretna oblika razodeva njegovo rodo- in domoljubje. Preširnu, pravemu, celemu možu sploh, nezadostuje ljubica, njegovo srce nemore sama ljubezen do nje celo izpolniti; zemlja na kateri je luč sveta zagledal, koja mu hrano daje,

ta zavratni namen jej je le dokaz, kako „globoke so simpatije“ ogerskega naroda za Turke. Njej se nič čudno ne zdi, če se tihotapno iz Magjarije hoče v sosednjo deželo vpasti, ker tudi veljale niso Turčiji besede držale o pariški pogodbi. Njej nij „cezaropapistični san“ Slované osvoboditi noben pravni vzrok za vojsko. Pač pa je bil pravni vzrok vojevati za nemški Šlezvik-Holstein? Lani je vpila „N. Fr. Pr.“ na posamezne Jugoslovane, ki so šli sami vstašem na svobodnostni boj pomagat, letos ta „pravična“ Nemkinja nekako odobruje organiziran vpad v Rumunijo!

Volilni boj na Francoskem.

Precej za velikim bojem na slavjanskem bojišču v jugu pride v važnosti zdanjih evropskih vprašanj Francosko na vrsto, če prav je res, da je glede velikosti in važnosti velika razdalja. Angličanski razminister, blagi Gladstone, ko je te dni v Nottinghamu zopet povzdignil svoj glas za zatiranje kristijane pod turškim jarmom, omenil je tudi volilnega boja na Francoskem in s temi le besedami njegovo važnost očrtal. „Prosim vas, dejal je poslušalcem, z menoj vred izreči zdanjemu vedenju francoskega naroda besedo iskrenega in globočega občudovanja. Jaz se ne dotikam notranjih razporic. Moj namen je čutstva potišiti, ne pa raniti. Mi vidimo francoski narod v sredi velike politične krize in uzroka je polno, verjeti, da bi bila prigodila se v družih časih silovita dejanja in da bi bila druge čase tekla kri. Ta čudni narod je bil, zdelo se je, do pred kratkim, v političnej vzgoji še močno nazaj. Morda so bila trpljenja te dežele leta 1870 od božje previdnosti narejena, da so jo modrosti učila. Na vsak način smo videli od vojske 1870 pravi razvoj politične modrosti mej Francozi, katero moramo občudovati. Premagovanje samega sebe, zmernost, trdni sklepi, spoštovanje postave, in odločno držanje in potegovanje za svobodno vladno, to so lastnosti, ki so v srci naroda neizbrisljivo vtisnene.“ Zbrani liberalni Angleži so potem glasno svoje simpatije francoskemu narodu izrekli, to je, republikanskej stranki francoskega naroda. In te simpatije francoskim republikancem izreka tudi rusko novinarstvo in vse drugo, kar se ga bori za svobodo človeško in za pravico mož dostojno.

Različni reakcionarji in neprijatelji svo-

bode drže s sabljarem Mac-Mahonom, pa pravijo republikancem vedno, da so radikalci, kateri hoté vse narobe obrniti, javni red prekucniti itd. Oni hinavčujejo, da niso neprijatelji republike, ali vendar take kandidate podpirajo, kateri so znani kraljevci ali bonapartovci. Tem nij nič verjeti. Obnašanje republikancev jih tudi javno na laž stavi. Radikalci se povsod odzivajo in bodo, če Bog da, pametni, zmerni pa odkritosrčni in pošteni republikanci izvoljeni. Vsakako pričakuje svet 14. dan tega meseca z veliko nadejo, pa tudi z bojaznijo, ker sila in nepravica žalibog le tudi prepogosto zmaguje.

Rusk glas o vojski.

„Novoje Vremja“ prinaša pogovor svojega dopisnika s knezom Čerkaskim. Dopisnik pravi, da je Čerkaski do cela prepričan, da bode konec tej vojski dober. Poparjenost, ki se je polastila ruskega občinstva po bitkah plevenskih, imenuje malosrčnost, katere ne more dovolj grajati. „Národ in vojska ne poznata tega občutka, njima ne upada zaupanje v sé; to se godi le pri inteligenciji in lahko je izvedeti — zakaj. Mi smo navenjeni živeti ob pripovedkah in ne moremo takó globoko promisliti stvari in jo resno preudariti. Ako nam pripové kedo kako bajko, vzamemo si jo brž za obče pravilo in opómimo, kar je Peter ali Pavel pristavil ter takó izgubimo ravnotežje. Vsa naša nesreča je v anekdotah, ako so dobre, raste nam ponos, ako so slabe smo malosrčni in malodušni.“

„Vse naše bitje je sestavljeno iz mislij in činov. Pred letom 1812 je bilo to vse drugače. Takrat je javno mnenje oživljalo in izpodbujalo vojaška in vladina podvzeta. Da niso mej višjimi nekateri svojemu poslu dorasli ter kažejo očitno nesposobnost, to je čisto naravno, a zaradi tega nij treba obupavati. Stvari so zdaj tako pred nami ozko zvezane, da ne morejo delati posamezniki skaze in tudi nij Bog vedi kolika nesreča, ako se ne pokazujejo ženijalni možje. Vojake in oficirje imamo izvrstne — in to je dovolj. Kaj nas briga drugo, samo da je naposled z maga naša? In v končno zmago verujem tako, kakor v jednega Boga. Vojska, narod bodo premoogli, a ne posamezne ženijalne osebe, ne kakov véliki vojskovodja.“ Končal je pogovor knez Čerkaski blizu tako-le: „Ker smo uže sredi vojske, nij se nam več mogoče ustaviti. Nekovo višje vodstvo, kate-

rega pa ne moremo nadzorovati, vodi nas naprej. Borili se bomo in dosegli svoj cilj, a to tem gotovejše, čim težje prispemo do njega. Naš narod ima neko čudno lastnost — potrpežljivost. Vse je pretrpel, vse prestal: Mongole, Ivana Groznega, robstvo — in v svesti sem si, da tudi sedanjo vojsko dovrši srečno.“

Politični razgled.

Notranje delo.

V Ljubljani 3. oktobra.

O magjarskeji zaroti govorimo na drugem mestu. Denes ima baje v ogerskem zboru interpelirati se zaradi tega. Sam Tisza si je interpelacijo naročil. Ali mogoče je, da — v Pešti z vsem le komedijo igrajo, da bi za svojo turkoljubivost vplivali.

Vnani delo.

Ruska oficijalna „Agence Russe“ odločno oporeka vest, da bi bil Gorčakov pisal velevladnim zaradi mira. Zdaj ima vojska besedo, diplomacija pride kasneje na vrsto.

Zakaj nij *Srbija* uže prej v akcijo stopila, pove dopisnik „A. A. Z.“ Morala se je namreč prej žetev in terzatev končati, za provijant skrbeti, potem je mogoče narod pod orožje sklicati. Pa tudi Rusija nij prej želela. Ravno zdaj pa je prišel novi ruski diplomatični agent Persiani v Belgrad. Od njegove misije je odvisno, kedaj Srbija vstopi v boj. Vstopiti mora pa, če se neče vse bodočnosti odreči.

Iz Peterburga se javlja, da je *grški* agent tudi tam nakupil 14 tovorov patronov.

Iz *Jeruzalema* piše angleški konzul N. T. Moore v London, da vlada mej mohamedanskim prebivalstvom v Palestini največja revščina in beda, ker so iz vasij in mest vsi kolikaj rabljivi možje v vojake odšli pa familije v sirotščini pustili. To kaže, da so Turki res vse vkup zmeli, kar so za orožje sposobnega dobili.

Turki so zopet denarja dobili za nadaljevanje vojne. Kakó da še Turki denarja dobodo za vojskovanje, to bi bil čudež in uganka celo za njihove prijatelje, — ko bi ravno Angležev, to je, Beaconsfieldske konservativne stranke na Angleškem ne bilo!

Iz *Pariza* se javlja: Republikanski odbor, pod predsedništvom Gambette, priporoča Grévyja za naslednika Thiersu, kot vodjo republikanske večine.

Francoski „Temps“ obžaluje, da je Francoska sama *Italijane* Nemcem v naročje podila, ker je pustila zopet narodno jedinstvo Italije rovat. Povod temu jadikovanju je odlikovanje s katerim Nemci v Berlinu italijanskega poslanca Crispija česte kot zastopnika neke nemško-italijanske zveze.

mu je mila, ljuba, sveta. Istokrvni, istojezični bratje so kosti od njegovih kostij, meso od njegovega mesa, kri od njegove krvi, za nje čuti ravno tako živo, bije ravno tako vroče, ko za samega sebe. No, tadanje ko denašnje stanje Slovencev je takovo, da Preširnu ko nam le grenke, britke občutke roditi mora. Mile tožbe done iz Preširnovoga domoljubja, koje ga, pravega slovenskega Jeremija, sili odozgore v molitvi pomoč iskati, ter prositi, da bi se nebo Slovencev usmililo ter žalostno in otožno stanje Slovenstva na bolje obrnalo.

Tretja konkretna oblika kaže se nam v njegovem hrepenenju po človečjem idealu, po pravej človečnosti, po onej popolnosti, za katero bi celi svet v obče pa tudi pojedinec posebej se vedno truditi, jo tudi doseči mogel in moral. Vsaki človek namreč, posebno pa darovitiji duhovi, prinesejo uže soboj na svet nekovo mero obče dovršenosti in popolnosti, nekakvo podobo prave človečnosti. Z onoj

meroj merimo vedno samosvestni ali nesvestni celi svet, vse stvari in prikazni — onej podobnosti prisposodbljamo vsaki čas druge in same sebe, vsako dejanje in nehanje: kar tej meri in podobi odgovarja, se ž njima strinja, je prav, lepo, dobro, nam vgaja, nas dela srečne, nas izveličava; kar pa ne, je krivo, grdo, zlo, nas boli in žali, nas dela nesrečne in nam na koncu svet in življenje tako ogreni in okuži, da si smrti želimo. Ta čudovita, čisto neizvestna, brezmejna, breztelesna in zatore z djanskim svetom vedno navzkriž stoječa mera in podoba, dar božji, poslan nam iz nadzemljskih višav, veli in zove se ideal.

Z idealoljubjem se nij Preširnu nič bolje godilo, ko z rodoljubjem. Jedno ko drugo rodilo mu je britke grenkosti, zavdajalo le skeleče rane in bolečine, katere je v pesnice vlil, da bi donele bratom, dokler bo Slovencev pod solncem!

To je tedaj biten zapopadek Preširnovih

poezij, vreden, da po njem sežemo, da se ga polastimo, zmožen in pripraven, da si ž njim um bistrimo, srce ogrevamo, blažimo in tolažimo. Posebno pa moramo Preširna živo priporočati vam, mladi Slovenski bratje, ki svoje sile, svoje življenje muzam posvečujete. Posnemajte ga, zlasti v njegovej gorečej ljubezni do idealnosti, v njegovem neumornem trudu in prizadevanju za nauke, za umetnosti, za pravo, vsestransko omiko, ki živo mari in se trudi jednako za obseg, ko za globočino znanostij. Le tedaj, če se pale na te pot povrnemo, smejemo upati, ka se bodo gnjusna plitvost, žalostna puhlost, neslana nezrelost, odurna surovost, medla, jalova brezpogumnost ter brezsrčnost, gadna brezznačajnost, samopridnost in sebičnost, ki denešnje duhove ko strašna kuga terejo, zopet izgubile ter se tako človečanstvo sramotnega pogina rešilo.

D. V.

Dopisi.

Iz Gorice 2. okt. [Izv. dop.] Zopet so prišli v našo Nico dijaki in v mestu je precej vse živahnejše. Tudi so brambovci prišli k vajam in ti šetajo po mestu s prepevanjem, ki je pa bolj tuljenju podobno in vznemirjajo naše mestjane. Iz naših Brd in Furlanije vidiš cele rajde z vinom naloženih vozov po ulicah peljati. Pridni krčmarji si uže zdaj delajo provijant za celo leto. Letos je baje vina malo, a dobra je božja kapljica. Posebno rebulja človeku ušesa užiga. Zarad tega vidimo tudi posebno ob nedeljah cele trume taci, ki jih je Bahus očaral — po mestu vlačiti se. Ti navdušeni Mojzesovi sinovi po noči kričeč po ulicah korakajo in naša mestna policija se ne zmeni veliko za nje. Če pa naši slovenski fantje hote kje kako pošteno zapeti, takoj se prikaže špicelj.

V žensko učiteljsko izobraževališče je tudi letos stopilo precejšnje število devotk. Tudi slovenskih deklic je dosta priromalo v naše učiteljsko izobraževališče. To je dobro znamenje, saj vedno še učiteljice pomanjkuje.

Vojska nas od dne do dne vedno zanima. Mi upamo, da bode vendar zmagala pravična slovanska reč in prej ali pozneje bode vendar vihrala slovanska zastava na Balkanu, in to kljub domačim in tujim Turkofilom.

Iz Poljanske doline 27. sept. [Izv. dop.] V številki 17. letošnjega letnika priporoča list učiteljskih renegatov ljubljanskih novejši večini kranjskega zbora vzeti pravico podelitev učiteljskih služb srenjskim (krajnim) šolskim svetom in jo podeliti deželniemu šolskemu svetu in z velikim veseljem te spremembe deželnih šolskih postav od deželnega zbora pričakuje. Obširno opisuje blagoslov in svobodo, ki bode svetila kranjskim učiteljem, izvirajoča iz te spremembe, ker učitelji ne bodo tako odvisni od srenjskih šolskih svetov, v katerih po mnenji „Schulzeitunge“ narodna duhovščina zvonec nosi. Graja srenjske šolske svete na kmetih, da pri podelitvi služb ne gledajo na sposobnost učiteljev, a le na stranske stvari, ali zna dotični učitelj orglarstvo itd., ter da dobi službo le tisti, ki je po godu duhovščini; po vpeljavi te postave bo vse drugače se obrnilo in zboljšalo; deželni šolski svet, v katerem sede visoko učeni možje, bo podeloval učiteljske službe le sposobnejšim učiteljem, ter tako jako zanemarjeno šolstvo na Kranjskem zdatno zboljšal. Kje se bodo samo dobre moči jemale pri sedanjem pomanjkanju učiteljev, tega nam pisatelj dotičnega članka v „Schulzeitungi“ ne pove, a menda sam tudi — ne ve.

Nečam obširno obravnavati slabih nasledkov take izpremembe deželnih šolskih postav, a le na kratko omenim neugodnih razmer, ki čakajo naše šolstvo in narodnih učiteljev po izpremembi dotičnega paragrafa d. š. p. V deželnem šolskem svetu sedé vendar zdaj možje protinarodnega prepričanja, ki stoje v ozkeje zvezi z drugimi glavami protivnega nam tabora. Učitelj bo potem res neodvisen od narodnega duhovenstva, ali bo prišel v popolno drugo nenarodno odvisnost! Pri podelitvi služb se bode mnogokrat naj bolj oziralo na politično „prepričanje.“ Kateri učitelj bo hotel dobiti kako bolje plačano službo, se bo hotel prilizovati, ter nemčursko agitirati ob času volitev, zraven pa tudi mladino v germaniziranem duhu, a ne v narodnem odgojevanju? Da šolstvo pod takimi pogoji ne bo

napredovalo, ter da naša sveta narodna stvar zamore mnogo škode trpeti, a ne poginiti, ker naše narodne ideje so močnejše nego naj silnejša agitiranja naših protivnikov, in dovoli močno vkoreninjene v narodu, da jih najhuji viharji podreti ne morejo. Britke skušnje čakajo narodne učitelje, in sodba naroda za one učitelje in druge može, ki so se dali omajati od agitiranja narodnih sovražnikov.

V št. 14. se pa ta „Tagblattova“ pridružnica veseli izida kranjskih volitev in ustavovercem hvalo poje, da bodo bolje, nego prejšnji deželni zbor skrbeli za šolstvo v naši domovini. Po njenem mnenju uže imena izvoljenih ustavovernih poslancev svedočijo, da bode prihodnja ustavoverna večina vrlo skrbela za razvitek kranjskega šolstva. Radovedni smo, kako bodo nemškutarski poslanci Kecnovega kopita, ko še pravega pojma niti o prejšnji niti o novodobnej šoli nemajo, mogli skrbeti tako po očetovsko za izobraženje ljudstva, ki še za svoje niso znali. Vsem narodnim volilcem in sploh kmetskemu občinstvu iz strankarskega sovraštva zabavlja, da nemajo pojma o politiki sploh, zlasti ne o pomenu volitev v deželni zbor, ker da niso volili po lastnem prepričanju, a le po nasvetih duhovščine in torej izid volitev v kmetskih občinah bi se ne mogel po njenem mnenju smatrati za voljo kranjskega ljudstva. Vsak, kdor nepristransko sodi in pozna slovensko kmetsko ljudstvo, mora priznati, da prosti kmet ima dostikrat boljše zapopadke o politiki, nego oni tržanje, ki so se pustili s praznimi obeti, lažmi in denarjem nemškutarske stranke zapeljati, da so izdali svoj slovenski narod in volili nenarodno. Ko bi se bili slovenski kmetje pustili zapeljati pri volitvah od nemškutarskih agitatorjev in volili nemčurskega kandidata, bi jim potem tudi „Tagblatt“ in njegova tetka hvalo pela ter hvalila njihovo visoko izobraženje, ker so pa ostali značajni možje, zvesti sinovi majke Slave, jim pa politični talent odrekujeta. Smešno se pa mora vsakemu zdeti, da izid volitev v mestih in trgih smatra ta list za voljo naroda, ker tu slučajno večino naredi mnogo privandranih tujcev in — saj veste, kateri volilci, ki bodo drugače volili, kadar pride — kak Hohenwart.

Domače stvari.

— († Andrej Lavrenčič.) Iz Postojne dohaja poročilo, da je tam umrl in bode denes, v četrtek po polu dne ob štirih pokopan vrl in stalen rodoljub slovenski g. Andrej Lavrenčič, prej deželni poslanec kranjskega zbora, ud trgovinske zbornice itd. Domovina se hvaležna poslavlja od sina, ki jej je bil vedno zvest. Bodi mu zemlja lehka!

— (Iz Črnomlja) se nam telegrafira 3. okt.: Baš je volitev občinskega zastopa končana. Sami narodnjaki so izvoljeni. Nemčurji niso volili. Živel volilci! Živel novi odbor.

— (Zarad denašnjega cesarjevega godu) je ob 10. uri v tukajšnji stolnej cerkvi vélika maša, katere se udeleže načelniki raznih uradov.

— (Imenovanje.) G. dr. Jakob Kavčič je imenovan za avskultanta v vojvodini Kranjske.

— (Pod Tivolim) igra denes popoldne od 4. do polu 6., če bode lepo vreme, vojaška godba.

— (Umrlo) je septembra meseca v Ljubljani 83 osob, 41 možkih in 42 ženskih.

— (Iz Celja) se nam piše: Narodna čitalnica v Celji se je preselila v gostilno k „Jelenu“ (Hirschenwirth) gospe Valenčakove v graškeje ulici. To se občno naznanja od odbora narodne čitalnice v Celji.

— (Ali nij to ponemčevanje?) Za neko dvorazredno slovensko ljudsko šolo v celjske okolici je, kakor se nam poroča, deželni šolski svet zaukazal, naj se uže v 1. razredu 4 ure nemščina uči; v drugem razredu naj se pa isti predmet 6 ur, a slovenščina samo 5 ur na teden predava. Tudi naj se 2 uri na teden nemški računi, potem pri zemljepis in geometriji naj se posebno nemščina rabi.

Razne vesti.

* (Prezgodaj se veselil.) Pri letošnjem novačenju vojakov v nekem češkem trgu je fant, ki je bil izvržen, se izpozabil ter od radosti vskliknil: „no, saj je tudi nekaj stála ta komedija.“ To se je razneslo in moral je z vsemi družimi tovariši, ki so bili ondi za letos izvrženi, priti h komisiji praškeje, kder je bil takoj potrjen in še množina njega tovarišev z njim.

* (Letina v Italiji.) Pšenice je bilo v Italiji skoraj povsod dosti. V severu več kot v jugu. Pridelalo se je po vladnem računu letos 51 milijonov hektolitrov pšenice, lani le 40 milij. hl.

* (V Pariško razstavo l. 1878) bode baje nekov Amerikanec poslal 13letnega dečka, Williama Low, ki nema nog, temveč štiri roke in je ves zaraščan po telesu. Ta dečak govori baje angleški, nemški in malo francoski ter igra sam štiriročno klavir. V telovadbi na trapezu ga neki nijeden ne more prekositi.

* (Čeden gostilničar.) Ker v Ameriki samoumori niso nič nenavadnega, dal je nekov gostilničar v državi Kansas nabiti tako-le tablo na zid: „Gospoda, ki se mislijo samoumoriti naj izvolé ta čin izvesti v sredi sob, da mi ne osnažijo postelj, zidu in pohištva s krvjo.“

* (Policija more mnogo, a vendar ne vsega.) V mestu Hanley je prijel zadnji teden policaj zločinca, a ta se spusti v beg ter jo krene naravnost v cerkev in v zvonik — policaj, se ve da, za njim. Zasledovanec pa zleze skoz lino in se spusti po strelovodu na tla, dokler je še zasledovalec mudil se v stolpu, ter ubegne.

Umrli v Ljubljani

od 28. septembra do 1. oktobra:

Ivan Pelikan, trgovski potovalec, 44 l., za grižo. — Ureh Gačjek, delavec, 32 l., za pljučno vnetico. — Ana Omejec, osebojnika, 49 l., za jetiko. — Rikard Alič, pekar, 25 l., za jetiko. — Martin Petek, hišni oskrbnik, 49 l., za sušico. — Ema Miklavec, trgovčev otrok, 6 m., za božjastjo. — Katarina Rot, ubožica, 86 l., za starostjo. — Oswald pl. Bolfeas, c. kr. majorja otrok, 3 l., za vnetico sapnika. — Marija Babič, delavka, 38 l., za šonom.

Vabilo na naročbo.

S koncem tega meseca je potekla naročnina na tretje četrtletje. Prosimo gg. naročnike, da jo o pravem času ponové.

„Slov. Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za četrta leta	3 gld. 30 kr.
Za en mesec	1 " 10 "
Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrta leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za četrta leta	4 gld. — kr.
Za en mesec	1 " 40 "

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrta leta 2 gld. 50 kr.	
Po pošti sprejeman " " 3 " — "	

Administracija „Slov. Naroda“.

Tržne cene

v Ljubljani 3. oktobra t. l.

Pšenica hektoliter 10 gld. 28 kr.; — reč 6 gl. 99 kr.; — ječmen 5 gld. 53 kr.; — oves 3 gld. 25 kr.; ajda 6 gld. 50 kr.; — prosa 5 gld. 53 kr. — kornja 6 gld. 40 kr.; krompir 100 kilogramov 2 gld. 86 kr.; — fižol hektoliter 7 gld. — kr.; masla kilogram — gl. 94 kr.; — mast — gld. 82 kr.; — špeh trišen — gld. 70 kr.; — špeh povišen — gld. 75 kr.; jajce po 2½ kr.; — mleka liter 7 kr.; govednine kilogram 54 kr.; — teletnine 64 kr.; — svinjsko meso 56 kr.; — svinja 100 kilogramov 1 gld. 78 kr. — slame 1 gold. 70 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gold. 50 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Dunajska borza 3. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	64 gld.	35	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	90	"
Zlata renta	75	05	"
1860 drž. posojilo	111	25	"
Akcije narodne banke	849	—	"
Kreditne akcije	218	50	"
London	116	90	"
Napol.	9	38½	"
C. kr. cekini	5	59½	"
Srebro	104	—	"
Državne marke	57	65	"

Britkega srca podpisani naznanjajo sorodnikom in znancem prežalostno vest, da je njihov preljubljeni, nepozabljeni soprog, oziroma oče, tast, brat in svak gospod

Andrej Lavrenčič,

posestnik v Postojni,

denes opoldne ob 12. uri, previden se svetimi zakramenti za umirajoče v starosti 57 let, po dolgih hudih bolečinah mirno v Gospodu zaspal.

Truplo predragega ranjkega se bo dne 4. t. m. popoldne ob 4. uri iz lastne hiše na tukajšnje pokopališče k pogrebu in večnem pokoji preneslo.

Sv. mrtvaške maše brale se bodo v tukajšnji farni cerkvi.

V Postojni, dne 2. oktobra 1877.

Jozefa Lavrenčič, roj. Dekleva, soproga.

Franjo Lavrenčič, Matija Lavrenčič, Janez Lavrenčič, Josip Lavrenčič, Alojzij Lavrenčič, Andrej Lavrenčič, Maks Lavrenčič, Anton Lavrenčič, sinovi.

Marija Domicelj, roj. Lavrenčič, Antonija Šaplja, roj. Lavrenčič, Jozefa Kraigher, roj. Lavrenčič, hčere.

Alojzij Domicelj, Anton Šaplja, Alojzij Kraigher, zeti.

Marija Dekleva, roj. Lavrenčič, sestra.

Andrej Fabiančič, Gregor Fabiančič, popolu brata.

Anton Dekleva, svak. (292)

Jozefa Lavrenčič, roj. Dekleva, sinaha.

Slovenske lepoznavske knjige.

V založbi "Narodne tiskarne" v Ljubljani so izšle in se morejo dobiti sledeče slovenske knjige:

A. Romani in povesti:

1. **Erazem Tatenbah.** Izvirna povest, spisal J. Jurčič, velja 50 kr.
2. **Meta Holdenis.** Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik 50 kr.
3. **Kantorčica.** Roman s pogorskega zakotja, češki spisal Karolina Světa; poslovenil Franjo Tomšič, velja 50 kr.
4. **Prvi poljub.** Novela, spisal J. Skalec. — Na črni zemlji. Novela, spis. J. Skalec, velja 25 kr.
5. **Kazen.** Novela, francoski spisal H. Rivière, poslovenil Davorin Hostnik. — **Cerkev in država v Ameriki.** Francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik, velja 25 kr.

B. Listki v zvezkih:

- I. zvezek, ki obsega: Stenografija, sp. dr. Ribič. — Životopisje, sp. Rajč Bož. — Prešern, Prešerin ali Presiren, sp. Fr. Levstik. — Telečja pečenska, novela, sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, sp. dr. Celestin. — Trstovo z grozdom na Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čigava bode? Novela, sp. J. Ogrinc. Velja 25 kr.
 - IV. zvezek, ki obsega: Lepi dnevi. Sp. Paulus. — Plašč. Novela, Ruski spisal N. V. Gogol; poslovenil L. Gorenjec. — Nekoliko opazek o izdaji slovenskih narodnih pesni. Spisal prof. dr. Krek. Velja 25 kr.
- Kdor hoče katero koli teh knjig dobiti, naj piše "Narodnej tiskarni" in jih dobi po poštne povzetji. Vse skup se dajo za znižano ceno 2 gold.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Štev. 12950.

(290)

Razglas.

Glede na §. 6 postavbe od 23. maja 1873 št. 121 naznanjamo, da sestavljeni izvirni zapisnik porotnikov za leto 1878 v magistratnej uradni pisarni (ekspeditu) do 10. oktobra t. l. v splošen pregled leži.

Mej tem časom more sleherni udeleženec zaradi izpuščenja postavno poklicanih, ali zaradi sprejema postavno izključenih oseb v zapisnik, pismeno ali pa ustmeno ugovarjati, kakor tudi v ravno tem času uzroke svojega oproščenja dokazati; pri čemer opomnimo, da je po §. 4 te postavbe od posla porotniškega oproščen:

1. Taisti, ki je 60. leto svoje starosti izpolnil, za vselej.
2. Udje deželnega in državnega zbora in delegacij za čas zborovanja.
3. V aktivnej službi ne stoječe, vendar pa pod brambovsko dolžnost spadajoče osebe mej časom, ko so k vojaški službi poklicane.
4. V cesarske dvorne službi stoječe osebe, zdravniki in ranocelniki, kakor tudi lekarnarji, ako po uradnem, ali srenjskem predstojniku dokažejo, da se pogrešati ne mogó za prihodnje leto.
5. Vsak, ki je vsled poklica v jednej porotnej dobi kot glaven ali nadomesten porotnik svojemu poklicu zadostil do konca naslednjega kalendarskega leta.

Mestni magistrat v Ljubljani,

1. oktobra 1877.

Pohištvo (291—1)

se politira in popravlja za prav majhen denar. Kje? — se izvó v F. Müllerjevem Annoncen-bureau.

Ženitna ponudba.

Z žensko, kakih 30—42 let staro, ki ima 12.000 do 16.000 gold. premoženja, se želi ož niti nek premožen posestnik, ki ima lepo hišo z gruntom na vsakemu podvzetju pripravnem kraju. Pisma se prosijo pod naslovom: A. P. v Ljubljani, poste restante. — Tajnost se obljubuje (289—2)

Slovenske knjige.

V "narodnej tiskarni" se dobé, in morejo tudi po poštne povzetji naročiti najnovejše slovenske knjige:

1. **„Doktor Zober“**, originalen slovenski roman od J. Jurčiča. Cena 60 kr.
2. **„Kalifornske povesti“** od Bret Harte-a. Cena 50 kr.
3. **„Tugomer“**, tragedija v 5. dejanjih. Spisal J. Jurčič. Cena 60 kr.
4. **„Na Žerinjah“**, izvirni roman. Spisal Janko Kršnik. Cena 60 kr.
5. **„Župnik Wakefieldski“**. Spisal Oliver Goldsmith. Iz angleščine poslovenil Janez Jesenko. Cena 1 gld.
6. **„Mej dvema stoloma“**, izvirni roman. Spisal J. Jurčič. Cena 50 kr.

Evropa: Ljubljana iz Trsta. — Izdavitelj iz Severina. — Basa iz Trsta. — Pri Slomu: Potok iz Trsta. — Jožs iz Bleda. — Ladislav iz Domžl. — Janko iz Smartra. — Zliver iz Dunaja. — Bunzel iz Gradca. — Schröder iz Linca. — Zips iz Dunaja. — Pri Matiji: pl. Begle iz Praga. — Strocher iz Dunaja. — Hofer iz Koberja. — Blaser iz Trsta. — Kessler iz Gradca. — pl. Erlich iz Linca.

2. oktobra:

„Peštansko zavarovalno društvo“.

Premoženje znaša 31. decembra 1876 . . . gld. 5.451.807.83
Škode je plačalo društvo od 1. 1864 do 1876 . . . 16.013.244.—

Glavno opravništvo za Kranjsko in spodnje Štajersko se ujudno priporoča za naročila za zavarovanje proti škodi po ognju, na življenje, in zrcala proti vltomu.

Posebno pak vabi k zavarovanju na

življenje.

Peštansko zavarovalno društvo zavaruje na življenje po raznih načinih: da izplača zavarovalni znesek po smrti zavarovanca, ali kadar doseže odločeno starost (otrokom doto) in tudi za pokojščino.

Glavno opravništvo v Ljubljani je zmirom pripravljeno vprašanja odgovarjati, pogoje razjasniti in podati tarife.

Franco Drenik,

pisarna glavnega opravništva v Ljubljani,

kongresni trg št. 14 v II. nadstropji.

(272—5)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezní, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicín in stroškov; zdravi vse bolezni: toledu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; železo, naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprevajenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, zmanjše v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenca in je boljše, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spricóval zdravilnih, brez vsake medicíne, mej njimi spricóvala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, praga profesorja medicíne na vseučilišči v Mariboru, zdravilnega svétika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, dr. Campbell, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofínje Castlestaart, Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spricóvalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Frešlo je uže sedem mesecev, odkar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled pranih in čutničnih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zaprčilo je dolgo časa moje študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalesscière prikel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vaše tečne in okusne Revalesscière popo nem zdrav, tako, da brez najmanjšega tresenja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav čisto in okusno hrano, kot lajboljši pripomček, ter ostanem Vaš adani

Gabriel Teschner,

služatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hujšanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, tresle so se vse čutnice na celem životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženji čutni, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zlažšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalesscière in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalesscière zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje in me stavila v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne hvaležnosti in poponnega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprevajenju, nespanju in hujšanju.

St. 75.877. Flor. Küllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tišcanju v prsih.

Revalesscière je 4krat večnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, ko pri zdravilih.

V piehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., ant 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. Revalesscière-Biscuiten v pušicah in Revalesscière-Jhocolatée v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gl. 48 tas 4 gl. 50 kr., v prahu sa 120 tas 10 gl. 40 daja Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih karjih in spserijakih trgovcih; tudi razpošilja dajaka biša na vse kraje po poštnehi askatnoah ali povzetjih. V Ljubljani Ed. Fahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (135)